

Staat van het Boek 2013

Verslag Sessie 2.2

De bib en de toekomst: *que sera sera...*?

Sprekers: *Maike Somers en An Vanlierde (LOCUS)*

We leven vandaag in een veranderende samenleving. Ook de bibliotheek zal veranderingen moeten ondergaan, want de bib moet immers antwoord bieden op de vragen en behoeften van de samenleving. Een andere samenleving stelt andere vragen, daarop komen andere antwoorden, van een andere bibliotheek. Maar hoe moet de bibliotheek van de toekomst eruitzien?

Om deze vraag te beantwoorden omschrijven de sprekers eerst de essentie van de bibliotheek. De openbare bib staat in het teken van empowerment, persoonlijke ontwikkeling en zingeving. Het is de taak van de bib om mensen sterker te maken en op die manier ook de gemeenschap te versterken. Ook scholen en cultuur- en gemeenschapscentra streven dit doel na, maar toch kan de bib zich onderscheiden. Dit doet zij aan de hand van de drie middelen van de bibliotheek die nodig zijn om haar missie waar te maken: collectie, plek en mensen.

Wanneer men de toekomst van de bibliotheek wil bepalen, zal men keuzes moeten maken. De methodes, werkwijzen en vorm van de bib zullen veranderen. Op de vraag hoe dit moet gebeuren is geen pasklaar antwoord. Het is een zoektocht en de lokale context zal bepalen welke keuze zullen worden gemaakt.

De sprekers zetten het publiek aan om interactief mee te denken over de beslissingen die de bib moet nemen. Aan de hand van stellingen moet het publiek heel zwart-wit kiezen welke weg de bib moet volgen. De eerste stelling is: 'Is de bib een zeilboot of een tanker?' De zeilboot staat voor het wendbare en de voorstanders verdedigen hun keuze met het argument dat de bib moet afgestemd worden op de lokale behoeften. Degenen die vinden dat de bib eerder een tanker moet zijn, willen een standvastige bib die het netwerk van bibliotheken beklemtoont en minder lokale verschillen vertoont.

De tweede stelling: 'Wat is de focus van de bib? Vinden of zoeken? Antwoorden of vragen?' De meningen in het publiek zijn ongeveer gelijk verdeeld. Voorstanders van 'antwoorden' zijn van mening dat de bib vooral materiaal moet aanbieden en de mensen op weg moet helpen om antwoorden te vinden. 'Vragen' daarentegen draagt bij tot het ontwikkelen van een kritische burger. De personen die zich hierbij aansluiten vinden dat de bib moet helpen om eerst de juiste vragen te stellen en dan pas antwoorden te vinden.

Vervolgens moet er gekozen worden tussen *Story of Ons Erfdeel*. *Story* staat symbool voor materiaal dat een groot publiek aantrekt, maar een mindere kwalitatieve waarde heeft. *Ons Erfdeel* is metafoor voor kwalitatief hoogstaand, maar met een kleiner publieksbereik. Het gaat met andere woorden om de vraag of de bib de smaak van het publiek moet bevestigen of hen net iets anders moet laten ontdekken. *Story* kan iemand naar de bib trekken en later kan diezelfde persoon *Ons Erfdeel* ontdekken: mensen via iets toegankelijk naar iets kwalitatiever leiden.

Een volgende keuze is: in of uit de kast? Met 'in de kast' bedoelen de sprekers de collectie als doel. Slechts enkelen uit het publiek sluiten zich hierbij aan. Zij vinden de bibliotheek een prachtige plek waar je mooie boeken kan vinden. Volgens hen zijn de boekenkasten nodig om de mensen te tonen wat er allemaal is. 'Uit de kast' staat voor de collectie als middel om mensen aan het lezen te krijgen. Velen zijn voorstander van het concept om de collectie zo breed mogelijk toegankelijk te maken en zien de collectie als middel voor empowerment.

De laatste stelling is: 'De bib als herkenbaar of als groter geheel?' Bij het eerste staat de eigenheid van de bib voorop. Onder het tweede wordt de bib verstaan als deel van het cultuurbeleid. Daarbij moet de bib partners zoeken om de krachten te bundelen en zich zo te versterken.

De keuzes die tijdens de workshop werden gemaakt, waren natuurlijk zeer zwart-wit. In realiteit zal er vaak moeten worden genuanceerd. Het besluit van de sessie is dan ook dat er geen pasklare antwoorden zijn over de toekomst van de bibliotheek.

Verslag: Lynn Moerenhout